

Den stora obalansen

– hur lagarna missgynnar småföretagarna

PATRIK ENGELLAU

Den stora obalansen

– hur lagarna missgynnar småföretagarna

PATRIK ENGELLAU

Utgivet av Den Nya Valfärden

Fullt fokus på företagare - europeiska företagare ger råd till Sveriges regering (2007)
Med storebror i byxficka - från snokande kläder till människokartor (2007)
Med storbror i uppfinnarverkstan – ny digital övervakning (2006)
Med storebror i baksätet – digital övervakning av dina bilfärder (2006)
Nya Beska droppar – korta kritiska krönikor (2006)
Första hjälpen Om dina anställda blir sjuka – en liten handbok (2006, 2007)
Roligt värre (2006)
Var tredje får inte vara med – en studie om arbetslösheten bland invandrare (2006)
Hur hög är arbetslösheten, egentligen? (2006)
Ole, dole, arbetslös – nästan 3 av 10 ungdomar 16-24 år saknar jobb (2006)
Ge de arbetslösa en chans (2006)
Så lyckas du som företagare – de bästa tipsen från svenska entreprenörer (2005)
Bakom skurkar och skandaler (2004)
Värsta krånget (2004)
Jobbet är att mata puman (2004)
Tankebok för entreprenörer – 222 citat från Aristoteles till Ingvar Kamprad (2003)
Entreprenören bakom allt – 101 svenska succéer från ABBA till ölburkar (2002)
Beska Droppar – korta kritiska krönikor (2002)
Skärp dig, Svensson – med deklARATIONEN om medborgerliga skyldigheter (2002)
Personvalsparti – bot för trötta partier (1999)
Berättelsen om jobben (1996)
Baksmällan – förutsättningar för politisk tillnyktring (1995)
Molnstoden – en vision för svenska folket (1994)

Den Nya Valfärden har även givit ut Medborgarnas offentliga utredningar

MOU 2000:1 Sveriges två gränser – om invandrapolitiken
MOU 1999:1 För Sverige – på tiden!
MOU 1998:1 Samhällsmoral i praktiken
MOU 1997:1 Entreprenören i högsätet
MOU 1996:2 Kommunala företag – hot mot demokrati
MOU 1996:1 Den nya arbetsrätten – ett förslag
MOU 1995:3 Järntrianglar – förnyelsens fiende nummer ett
MOU 1995:2 Irrfärdens slut – för sunda statsfinanser
MOU 1995:1 När folkhemmets barn blivit vuxna
MOU 1994:1 HSF-modellen – patientmakt och kvalitet
MOU 1993:2 Charta Nova – politik för entreprenörskap
MOU 1993:1 Barnomsorg enligt kundvalsmodellen
MOU 1992:2 Hälso- och sjukvård för 2000-talet
MOU 1992:1 Eget val i äldreomsorgen – handledning
MOU 1991:6 Hur man säljer allmännyttetus – handledning
MOU 1991:5 På egna ben – reformera organisationsstödet
MOU 1991:4 Skolpeng hösten 92 – en handlingsplan
MOU 1991:3 Självständiga kommuner
MOU 1991:2 Sänkta skatter för en ny välfärd
MOU 1991:1 Företagsamhetens förutsättningar
MOU 1990:3 En marknad för bostäder åt alla
MOU 1990:2 Medborgarnas miljömanifest
MOU 1990:1 Minska statsskulden – sälj tillgångar
MOU 1989:1 Sänkt skatt för alla
MOU 1988:1 En ny grundlag – ett förslag

Innehåll

6	FÖRORD
7	EN ANSTÄLLD BLIR FÖRETAGARE
7	Minskad trygghet
7	<i>Fast lön</i>
7	<i>Uppsägningstid</i>
8	<i>Uppsägning</i>
8	<i>Missbruksproblem</i>
8	<i>Arbetslöshetsersättning</i>
8	<i>Semester</i>
8	<i>Allmänt skydds nät</i>
8	<i>Sjuklön</i>
8	<i>Övriga bidrag, underhållsskyldighet etc</i>
9	Större ansvar
9	<i>Rätt till ledighet för vård av barn</i>
9	<i>Uppgiftslämnande</i>
9	<i>Bokföringen ska skötas, skatter redovisas och betalas</i>
9	<i>Nödvändiga tillstånd, efterlevnad av miljöbalken och andra specialregler, till exempel avseende transport av kemikalier</i>
9	Större risk
9	<i>Normal affärsrisk – företaget går dåligt</i>
9	<i>Företaget begär fel på grund av att kunskap saknas om någon regel</i>
9	<i>Politiska risker</i>
10	<i>Skador som uppkommer, till exempel av hantverkare på arbetsplats</i>
10	<i>Övergrepp från skattemyndigheter eller andra offentliga institutioner</i>
10	<i>Konkurs</i>
10	<i>Företaget har inte pengar till skatten</i>
11	EN FÖRETAGARE ANSTÄLLER
11	Indrivare åt staten
11	<i>Moms</i>
11	<i>Källskatt, sociala avgifter etcetera</i>
12	<i>Traktamenten, flygbolagsbonus, representation etcetera</i>
12	<i>Införsel av lön för kronofogdens räkning</i>
12	<i>Andra indirekta skatter, till exempel på naturgrus och annonser</i>
12	Företagaren som trygghetsinrättning
12	<i>Sjuklön</i>
12	<i>Rehabiliteringsansvar, återanpassning av missbrukare</i>
12	<i>Företagshälsövård</i>
12	<i>Jämställdhet</i>
13	<i>Anställningskydd</i>
13	<i>Företaget måste avskeda några anställda</i>
13	Fackets makt
13	<i>Twist om hur lagarna ska tolkas</i>
13	<i>Arbetsgivaren vill inte teckna kollektivavtal</i>
13	<i>Arbetsgivaren vill göra en väsentlig förändring</i>
14	<i>Företaget kommer i konflikt med facket</i>
15	SLUTSATS

FÖRORD

Budskapet i den här skriften är att svenska lagar skyddar anställda på företagarnas bekostnad. Lagstiftaren har varit angelägen om att se till att anställda ska få trygghet och säkerhet, till stor del genom statens insatser, men också genom att arbetsgivarna ålagts att stå för en avsevärd del av de anställdas välfärd.

Det är väl inte så konstigt, kan man tycka. Företagen är ju stora och starka medan de anställda är små och svaga. Företagen bör därför lätt kunna klara av de extra bördor som lagstiftningen må lägga på dem.

Just detta är den föreställning som ligger bakom lagstiftningen. Och visst, sådana företag finns, multinationella jättar som grejar till exempel arbetsrätten med en klackspark. En gång i tiden, under decennierna efter andra världskriget, när trygghetslagstiftningen för anställda tog form, vad det egentligen bara den sortens företag som politikerna tyckte att de hade anledning att befatta sig med. Storföretagen var framtiden, småföretagen hörde till det förflutna.

Men det synsättet är fel, det har utvecklingen visat. För sysselsättningen, utvecklingen och landets framtid, inser såväl politiker som folk i övrigt, måste vi nu uppmärksamma de små och nya företagen och deras situation. Vi måste se företagaren.

Det är bara det att denna nya insikt ännu inte förmått påverka lagstiftningen. Politikerna tycker en sak, men lagarna säger en annan.

Den verklighet man tidigare inte brydde sig om, men som nu måste hanteras, är att de maktförhållanden som lagarna förutsätter inte föreligger i de mindre bolag som nu sätts i fokus. En småföretagare har i allmänhet inte mer makt än sina anställda. Ofta har hon ingen stark ekonomi eller annan trygghet som hon kan dela med sig av till de anställda. Tvärtom har hon oftast bara en massa skyldigheter, skulder till banken och en massa arbete för familjen som blivit ogjort för att hon varit tvungen att jobba långt över en normal arbetsvecka i företaget. Att lägga på en sådan företagare ett extra ansvar för att de anställda ska ha det tryggt och bekvämt är inte rimligt.

Den här skriften ger exempel på hur det ligger till, för det första när en anställd blir företagare, för det andra när företagaren skaffar sig en anställd.

Stockholm i november 2007

Patrik Engellau
Ordförande i Den Nya Valfärden

EN ANSTÄLLD BLIR FÖRETAGARE

Varje år startas omkring 50 000 nya företag. Sverige får 50 000 nya företagare varje år (och förlorar en del gamla). Internationellt är detta en ganska låg siffra i förhållande till Sveriges folkmängd. Något tycks hålla en del svenska entreprenörer tillbaka, vare sig det är ovana vid entreprenörskap eller oro för vad företagandet kan medföra för risker.

För företagarrisker finns. Om staten talade klarspråk till en nyföretagare skulle den säga ungefär så här:

Det är kul att du vill starta företag, men låt mig påpeka att din tillvaro som företagare kommer att skilja sig ganska rejält från din tillvaro som anställd. Det är framför allt tre saker du ska vara medveten om.

För det första gäller det statliga och kommunala trygghetssystemet inte på samma sätt för företagare. För att förhindra att du utnyttjar din speciella situation som företagare till att missbruka förmånerna har vi varit tvungna att ta bort dem eller, i vissa fall, inskränka dem rejält för dig och andra företagare.

För det andra får du nu ansvar för mycket som din arbetsgivare tidigare hanterade åt dig och som du då kanske inte tänkte på, uppgiftslämnande och inbetalningar och sådant där. Det här extraansvaret får du ingen kompensation för.

För det tredje har din riskexponering ökat kraftigt. Då avser jag inte bara det som alla i första hand tänker på, alltså att du kan förlora eventuella pengar du sätter in i bolaget. Så är det även för passiva kapitalister. Dessutom tvingas du nästan alltid teckna borgen på bolagets banklån. Det kan blir en stor smäll, tänk på det.

I tillägg till detta finns en massa särskilda företagarrisker, till exempel att du kan råka rejält illa ut om du inte känner till alla statliga regler och därför missar någon inbetalning eller anmälan eller blankett som du kanske inte ens hört talas om.

Låt oss beskriva verkligheten bakom dessa tre varningar lite närmare.

Minskad trygghet

Några exempel:

Fast lön

Anställd: Ja.

Företagare: Nej. Den lön du kan ta ut beror på hur det går för företaget.

Uppsägningstid

Anställd: Du är tillförsäkrad en viss minsta uppsägningstid, längre ju längre du varit anställd och ju äldre du är.

Företagare: Du har varken anställningsskydd, lönegaranti eller uppsägningstid. Du kan inte hävda någon rätt gentemot dig själv och därmed ej heller gentemot ditt företag.

Uppsägning

- Anställd: Du är tillförsäkrad att din arbetsgivare inte godtyckligt kan säga upp dig.
Företagare: Om kunderna säger upp kontrakten får du stå ditt kast.

Missbruksproblem

- Anställd: Om du skulle råka in i missbruk, har din arbetsgivare en skyldighet att försöka finna hjälp.
Företagare: Som företagare har du ingen arbetsgivare att kräva hjälp av. Du får skylla dig själv.

Arbetslöshetsersättning

- Anställd: Om du är medlem i en a-kassa är du berättigad till arbetslöshetsersättning om du blir uppsagd.
Företagare: Som medlem i a-kassa för företagare kan du få arbetslöshetsersättning om du stänger företaget i tid¹ eller åtminstone lägger det i malpåse. I praktiken betyder det att företaget måste avvecklas innan du går ned i lön, något som företagare oftast inte gillar att göra.

Semester

- Anställd: Du har rätt till semester på arbetsgivarens bekostnad.
Företagare: Du har ingen semesterrätt. Om du tar ledigt är det på egen risk och egen bekostnad.

Allmänt skyddsnät

- Anställd: Du drar nytta av ett skyddsnät som är anpassat till löntagare och bland annat innefattar rätt till sjuklön, a-kassa och förtidspension.
Företagare: Skyddsnätet är inte anpassat till företagare. Företagare riskerar att hamna mellan stolarna.

Sjuklön

- Anställd: Du betalar en dag (karensdagen) och din arbetsgivare betalar upp till två veckor innan staten tar över.
Företagare: Du betalar två veckor innan staten tar över (dels karensdagen, dels upp till två veckor som du betalar genom ditt företag). Men sannolikt kan du inte vara borta mer än ett litet tag eftersom företaget är beroende av företagaren. Eller annorlunda uttryckt: företagare har två veckors karenstid.

Övriga bidrag, underhållsskyldighet etc

- Anställd: Du kan själv räkna ut vad du har rätt att få i bostadsbidrag och likaså hur mycket du är skyldig att betala i eventuellt underhåll för dina barn.
Företagare: Du riskerar att myndigheterna anser att dina inkomster ska anses högre än vad du tar ut i lön så att det inte blir något bostadsbidrag. Underhållsbelopp kan fastställas på samma sätt.

Större ansvar

Några exempel:

Rätt till ledighet för vård av barn

Anställd: Den rätten har du.

Företagare: Du kanske har rätten, men du har endast liten praktisk möjlighet att utnyttja den.

Uppgiftslämnande

Anställd: Sådant behöver du inte hålla på med som anställd.

Företagare: Se till att du håller alla tider. En dags försening med den månatliga skattedeklarationen kostar 1000 kronor även om du betalar in skatten i tid.

Bokföringen ska skötas, skatter redovisas och betalas

Anställd: Inte ditt ansvar.

Företagare: Ditt ansvar. Om du brister kan du drabbas av straff.

Nödvändiga tillstånd, efterlevnad av miljöbalken och andra specialregler, till exempel avseende transport av kemikalier

Anställd: Inte ditt ansvar.

Företagare: Ditt ansvar. Om du brister kan du drabbas av straff.

Större risk

Några exempel:

Normal affärsrisk – företaget går dåligt

Anställd: Du får din lön så länge du är anställd och företaget har några pengar. Därefter tar staten över försörjningsansvaret tills du hittar ett nytt jobb.

Företagare: Den som drabbas först är normalt du, antingen genom att du måste skära ned din lön eller också att du förlorar insatt kapital (eller båda).

Företaget begår fel på grund av att kunskap saknas om någon regel

Anställd: Du drabbas inte.

Företagare: Du förväntas vara insatt i all relevant lagstiftning, till exempel aktiebolagslag, bokföringslag, årsredovisningslag, uppbördslag, skattelag, avtalslag, arbetsrätt, LAS, miljölagar, arbetarskydd mm. Om Du gör ett fel och felet får några besvärande konsekvenser, till exempel böter eller skattetillägg drabbar det företaget, det vill säga dig.²

Politiska risker

Anställd: Du drabbas sällan som anställd.

Företagare: Osäkerhet om framtida lagstiftning till exempel förbud mot privat

verksamhet inom skola och akutsjukvård. Otillbörlig konkurrens från offentlig verksamhet.³

Skador som uppkommer, till exempel av hantverkare på arbetsplats

Anställd: Du är inte ansvarig annat än i rena undantagsfall.

Företagare: Ansvaret är ditt. Du kan bli skadeståndsskyldig.

Övergripp från skattemyndigheter eller andra offentliga institutioner

Anställd: Du drabbas sällan som anställd. I din roll som medborgare är risken troligen större.

Företagare: Myndigheter tar alltför ofta inte hänsyn till hur deras ibland hänsynslösa beteende drabbar företagare.⁴

Konkurs

Anställd: Illa nog, men du riskerar inga personliga efterräkningar.

Företagare: Du har lönegaranti och förmånsrätt i konkursen för lönefordringar. Du blir personligen betalningsansvarig för bolagets skulder om du inte i tid begärt bolaget i konkurs eller likvidation. Du och de anhöriga som jobbat i företaget kan bli tvungna att betala tillbaka upp till tre årslöner. Du har ingen lönegaranti och ingen förmånsrätt i konkursen för lönefordringar. Det har vanligtvis inte dina anhöriga heller.

Företaget har inte pengar till skatten

Anställd: Inte ditt problem.

Företagare: Du har företrädaransvar och kan bli personligt betalningsansvarig.

EN FÖRETAGARE ANSTÄLLER

Det går bra för en del företagare. Rätt som det är får de så mycket att göra att de måste skaffa sig medarbetare. Att gå från ensamföretagare till arbetsgivare är ett minst lika stort språng som att gå från anställd till företagare.

Om staten även vid ett sådant tillfälle talade klarspråk skulle den kunna säga ungefär så här:

Kul att du lyckas. Men låt mig påpeka att det här med att anställa folk är en helt annan grej än att jobba ensam. Det innebär att du och jag blir partners, liksom. Du ska göra en del av mitt jobb. Ja, kanske inte partners riktigt, för samarbetet är inte frivilligt för din del. Du är tvungen att hjälpa mig. Och du får inget för det.

Det är framför allt två saker jag tänker på. För det första ska du jobba som indrivare åt mig. Det som dina anställda är skyldiga mig ska du ta ifrån dem och skicka in.

För det andra, och det är det viktigaste, har jag bestämt att du, vid sidan av mig, ska vara leverantör i välfärdsstaten. En del av det som jag tycker folk har rätt till, till exempel sjuklön de första två veckorna, ska du betala eftersom jag inte har råd.

Dessutom ska du veta att jag anser att du har ett maktövertag över dina anställda och att du kommer att missbruka detta maktövertag om jag inte vidtar motåtgärder. Jag står på dina anställdas sida. Därför har jag målmedvetet stiftat lagar som gett facket medel att sätta dit dig om du blir besvärlig. Det spelar ingen roll om du blir besvärlig av ont uppsåt eller för att du är pressad av något, till exempel konkurrensen. Facket måste kunna sätta dit dig i vilket fall som helst.

Fortfarande gäller förstås principen att om du missar någon av dina skyldigheter mot mig så kan du bli personligen ansvarig att betala långt större summor än vad du satt in i ditt företag. Låt oss beskriva detta närmare.

Indrivare åt staten

Några exempel:

Moms

- Anställd: Du drabbas som konsument. I övrigt märker du inget.
- Företagare: Du drabbas som konsument. Dessutom ska du driva in pengarna åt staten. Du ska ta ut moms av dina kunder och redovisa och betala pengarna till staten. Du måste betala till staten även om dina kunder inte har betalt sina fakturor. Om du inte har fått betalt måste du fixa pengarna till staten på något annat sätt. Om du redovisar fel eller missar att ta ut rätt moms eller gör avdrag för moms som du har betalat vid fel tid punkt så kan du få betala straffskatt. Du får inte betalt för att du driver in momsen.

Källskatt, sociala avgifter etcetera

- Anställd: Du behöver för det mesta inte besvära dig med att betala in skatten. När det gäller de sociala avgifterna är du nog inte ens medveten hur mycket det handlar om. Sannolikt behöver du inte ens deklarerat.
- Företagare: Du drar av på de anställdas lön och betalar in. Om du drar fel kan du

bli betalningsansvarig. Du måste noggrant bygga upp rapport- och redovisningssystem så att staten kan kontrollera betalningen. Du får inget betalt för jobbet, men du kan bestraffas om du inte sköter det.

Traktamenten, flygbolagsbonus, representation etcetera

Anställd: Du får i allmänhet pengarna och förmånerna utan krångel.
Företagare: Se till att du har bra rapportsystem som håller ordning på de anställdas traktamenten och eventuella förmåner. Om de anställdas förmåner inte anses avdragsgilla kan företaget bli betalningsskyldigt.

Införsel av lön för kronofogdens räkning

Anställd: Du är skyldig att betala dina egna skulder men inte att se till att andra gör det.
Företagare: Om dina anställda har skulder till kronofogden kan du bli skyldig att ta pengarna ur den anställdes lön och skicka in till staten. Om du missar kan du bli betalningsskyldig.

Andra indirekta skatter, till exempel på naturgrus och annonser

Anställd: Du har kanske hört talas om de här skatterna.
Företagare: Du ska betala in pengarna. Om du gör fel blir du straffad.

Företagaren som trygghetsinrättning

Några exempel:

Sjuklön

Anställd: Du betalar för en sjukdag när du själv är sjuk (genom inkomstbortfallet under karensdagen). Och då betalar du såklart bara lönen efter skatt.
Företagare: När dina anställda är sjuka betalar du upp till två veckor per anställd och sjukdomstillfälle. Du betalar då 80 % av lönen plus arbetsgivaravgifter. Men det är inte det värsta. Det värsta är att du förlorar de intäkter och det flyt i produktionen som den anställda bidragit med om han varit närvarande.⁵

Rehabiliteringsansvar, återanpassning av missbrukare

Anställd: Inte ditt ansvar ens om det handlar om dig själv.
Företagare: Ditt ansvar om det handlar om dig själv. Ditt ansvar om det handlar om dina anställda.

Företagshälsovård

Anställd: Du utnyttjar gratis.
Företagare: Du organiserar och betalar.

Jämställdhet

Anställd: Du har inga skyldigheter.

Företagare: Det är ditt ansvar att förverkliga statens politik när det gäller jämställdheten på ditt företag. Om företaget har minst tio anställda måste du utforma en jämställdhetsplan som staten kan kontrollera. Du ska också förse Jämo med de uppgifter han vill ha. Om han inte får uppgifterna kan han utdöma böter.

Anställningsskydd

Anställd: Hur dåligt det än går för företaget har du minst två månaders fallskärm efter uppsägning.
Företagare: Hur dåligt det än går för företaget har dina anställda minst två månaders fallskärm. Själv har du ingen fallskärm. Om du bryter mot lagen kan du bli dömd att betala de uppsagda upp till 48 månadslöner.

Företaget måste avskeda några anställda

Anställd: Om du inte gör ett bra jobb kan du få behålla det i alla fall om du varit anställd länge. Om du gör ett bra jobb kan du förlora det i alla fall om du är nyanställd.
Företagare: Det är inte företagets bästa som avgör vem som ska avskedas, utan turordningsreglerna. De som jobbat längst ska vara kvar oavsett kompetens.⁶

Fackets makt

Så gott som alla paragrafer i lagarna på arbetsrättens område är utformade för stora bolag med egen förhandlingsorganisation. Men samma lagar gäller också för små företag. Om Metall och Volvo kommer i konflikt råder någon sorts maktbalans. Men samma regelverk gäller för en konflikt mellan Metall och en cykelreparatör med två anställda. Då finns inte längre någon maktbalans. Att staten genom lagstiftningen ställer upp på Metalls sida i en strid mot Volvo går möjligtvis att begripa, men att staten ställer upp för Metall mot cykelreparatören skapar betydande risker för cykelreparatören.

När företagaren anställer får han inte bara med den anställde att göra, utan också med en organisation som staten försett med särskild trumf på hand om de två skulle hamna i luven på varandra, nämligen facket.

Några exempel:

Tvist om hur lagarna ska tolkas

Anställd: Visserligen har du själv inga rättigheter, men ditt ombud, facket, har tolkningsföreträde.
Företagare: Om något är oklart i lagarna är din tolkning felaktig.

Arbetsgivaren vill inte teckna kollektivavtal

Anställd: Facket utgår från att detta är till din nackdel och kan vidta kraftfulla åtgärder mot företagaren, till exempel att sätta företaget i blockad för att det ska bli ett kollektivavtal.
Företagare: Om du inte kryper till korset kan facket driva kampen tills du går under.⁷

Arbetsgivaren vill göra en väsentlig förändring

Anställd: Din företrädare, facket, ska vara med och bestämma.

Företagare: Det räcker inte med att du diskuterar saken med dem det berör, nämligen de anställda. Du måste också förhandla med facket. Om du bara förhandlar med de anställda, men inte med facket, riskerar du att få betala skadestånd till facket. En arbetsgivare är undantagen från dessa skyldigheter, nämligen facket självt.

Företaget kommer i konflikt med facket

Anställd: Behöver inte beröra dig.

Företagare: Din företagareförsäkring täcker vanligtvis inte dina egna kostnader för att anlita advokat i arbetsrättsmål. Du kan råka riktigt illa ut.

SLUTSATS

Det här håller inte. Det är för stor obalans mellan att vara anställd och företagare.

Många är medvetna om detta. En del av dem som är medvetna om detta letar på fel ställe efter lösningen. De tror att man ska utvidga trygghetssystemet för företagare. Men det är ingen bra lösning, för företagande och trygghetssökande är helt olika saker.

Rätt lösning är därför inte att ge företagarna fler rättigheter, utan att minska deras skyldigheter. Man bör helt enkelt ta bort en hel del av det krångel och de bördor som drabbar företagare och som exemplifierats i denna skrift.

Noter

1. Typfall: Företaget börjar gå dåligt och företagaren parerar med att sänka sin egen lön för att rädda företaget. Kanske låter han bli att ta ut lön. Om bolaget sedan måste avvecklas i alla fall har företagaren ingen lön som grund för a-kassa. Det blir inga pengar alls.

2. Typfall: Ett larmföretag i Borås lät sina anställda nattparkera bilarna hemma av säkerhetsskäl. Skattemyndigheten betraktade det som bilförmån och taxerade upp de anställda. Eftersom de anställda (och företaget) inte ansåg att det var någon förmån fick företaget kompensera de anställda med extra lön. Det kostade företaget 200 000 kronor i oförutsedda kostnader. Läs om AB Lås och Slipexperten på www.dnv.se/foretagarombudsmannen.

Ett annat typfall: En mamma och dotter startade bed & breakfast på lantgård. De visste inte att detta måste anmälas till kommunens miljöförvaltning. De tvingades erlägga miljöstraffavgift på 10 000 kronor, ungefär 15 procent av bolagets omsättning. Läs om Gerd och Sofia och Huset Bror August på www.dnv.se/foretagarombudsmannen.

Ytterligare ett typfall: Ett företag köpte en skåpbil som myndigheterna ansåg enligt en för de flesta okänd schablonregel ansåg vara personbil, vilket påverkade momshanteringen. Företaget fick 10 000 kronor i skattetillägg. Läs om Hudik-Flytt AB på www.dnv.se/foretagarombudsmannen

3. Flera fall på www.dnv.se/foretagarombudsmannen, exempelvis om bilreparatören som inte fick betalt för beställt och utfört arbete av Försäkringskassan i Norrtälje för att Försäkringskassan gjort av med sitt anslag.

Andra kända exempel är Medanalys och bilhandlaren Alvgård i Växjö. Alvgård drabbades av upptaxering med krav på betalning innan ett skatteärende var avgjort. Han fick rätt till slut, men då var hans ekonomi redan raserad. Företagare tvingas anlita dyra experter för att försvara sig och får - oavsett utgången - stå för advokatkostnaderna som för övrigt ej är avdragsgilla.

4. Typfall: Svensk Brikettenergi AB utsätts för prisdumpning av kommunala producenter som inte ens bryr sig om vad domstolarna säger. Se www.dnv.se/foretagarombudsmannen.

5. Så här kan man resonera: Antag att du har en anställd med 30 000 kronor i månadslön. Nu är han sjuk i två veckor. Det kostar honom 500 kronor netto i inkomstbortfall under karensdagen (50 procent går bort i skatt på 1 000 kronor om dagen i lön) plus 20 procent av lönen följande 13 sjukdagar, totalt 1 800 kronor. Om den anställda inte varit sjuk utan jobbat för företaget hade han bidragit till företagsintäkter på åtminstone lönen plus sociala avgifter plus ytterligare kanske 50 procent för täckande av allmänna företagskostnader som hyra, avskrivningar etc, vilket för 14 dagar blir omkring 28 000 kronor. Det är pengar som du nu förlorat på den anställdes sjukdom. Om man drar bort arbetsgivaravgifter och skatt ser man vad det kostat dig i den privata plånboken, nämligen ungefär 10 500 kronor. Din anställdes sjukdom har alltså kostat dig privat sex gånger så mycket som den kostat den anställda själv.

6. Om företaget har mindre än tio anställda får två personer undantas från turordningsreglerna.

7. Detta inträffade i det uppmärksammade fallet med företagaren Torgny Gustafsson.

Den Nya Velfärden - en tankesmedja i tiden

Den Nya Velfärden grundades av Patrik Engellau och G Rune Berggren och är en opinionsbildande tankesmedja som arbetar för demokrati, välfärd och företagande.

Vi är partipolitiskt oberoende. I snart 20 år har vi presenterat nya lösningar på gamla problem.

den
nya
velfärden

Stiftelsen Den Nya Velfärden
Box 5625 • 114 86 Stockholm • Tel 08 - 545 038 10
Fax 08 - 611 35 62 • info@dnv.se • www.dnv.se